

Inleidende gedachte.

Onder vier ogen, dat is het thema van deze viering.

Je voelt het aan de woorden; hier moet iets recht gezet worden en tegelijk voel je ook het ongemak ervan. Een één-op-één gesprek over een moeilijk onderwerp of onrecht dat je is aangedaan bespreekbaar maken. Dat horen we vandaag in de eerste lezing, een verhaal met een uitstapje naar Sierra Leone naar een andere wereld. Ook in de evangelielezing dringt Mt. erop aan om iemand niet te kijk te zetten op de werkvloer, aan tafel of in een vergadering. maar spreek je naaste, je broeder of zuster eerst onder vier ogen.

Eerste lezing

In 2018 tijdens een bezoek van Stichting Taiama-Andreas aan Sierra Leone, valt hij op: Lamin, een jongen van 17 jaar. Samen met de jongeren die stichting Taiama-Andreas ondersteunt, zijn we in een workshop, op zoek naar waar ieders talent ligt. De vraag is: Waar ben je goed in en wat vinden anderen waar je goed in bent? Best moeilijk voor jongeren van die leeftijd en al helemaal in een cultuur waar je niet zo zeer naar jezelf kijkt, maar onderdeel bent van een groep/ familie/ gemeenschap.

.....Maar Lamin is een van de weinigen die duidelijk weet wat hij wil: "I am a born electrician." Ik wil elektricien worden .Opmerkelijk, in het dorp waar hij vandaan komt in de jungle, is geen elektriciteit. Toen hij klein was heeft hij een lampje met wat kabeltjes en een batterij laten branden, vertelde zijn zus later. Het hele dorp kwam kijken. Deze jongen van 17 heeft een doel.

.....Stichting Taiama-Andreas sponsort Lamin naar zijn eindexamen en dan volgt hij een opleiding tot elektricien. Sinds vorig jaar werkt hij voor een baas en ze hebben samen in het stadje waar Lamin nu woont al heel wat zonnepanelen geïnstalleerd.

.....Drie weken geleden whatappt Lamin: "Mijn vader is ernstig ziek."

" Wat is er aan de hand." Vragen we, mensen in Sierra Leone zijn vaak ziek en vaak komt het weer goed. "Teveel om op te noemen." zei hij. En toen was het stil.Tot 2 dagen later, "Mijn vader is overleden.", stuurde Lamin. En het was weer stil. Lamin's vader is overleden in het ziekenhuis van het stadje Kabala, hoorden we later die dag van iemand uit de groep.

.....Het dorp van Lamin ligt in de Loma Mountains. De weg is haast onbegaanbaar, zeker nu in het regenseizoen. En Lamin is de oudste zoon van de familie die bestaat uit vader, zijn drie vrouwen en de nodige kinderen. Nu is hij verantwoordelijk voor de familie. Zo gaat dat.

.....Het lichaam van zijn vader moet naar het dorp worden gebracht en binnen 24 uur worden begraven. Samen wordt er gerouwd en gegeten. Na 7 dagen volgt er een herdenking en hetzelfde gebeurt na 40 dagen. Er wordt weer samen gegeten en gepraat.

.....Na 4 maanden en 10 dagen komen de kinderen weer bij elkaar. De kleren van de overleden man worden verdeeld onder de armsten in het dorp. Dat zijn dingen die de kinderen gezamenlijk doen.

.....Al die tijd houden we contact. Het doel van alle ceremonies, vertelt Lamin, is om samen te bidden voor de dode en de familie te verenigen. Eenieder die

problemen heeft met iemand moet dit uitpraten met hem of haar zodat na afloop iedereen in harmonie zijn weg kan vervolgen.

Overweging

De evangelielezing van vandaag zegt het duidelijk. Spreek iemand aan wanneer hij of zij onrecht doet. Laat het niet in de lucht hangen, of erger nog praat er niet met iemand anders over. Praat met hem of haar en niet over hem of haar. En dat is niet gemakkelijk. We doen het allemaal wel eens, heb je gehoord dit, weet je wat die deed. De confrontatie aangaan is moeilijk, ik heb er wel eens slapeloze nachten van gehad, herkent u dat ook? Maar als je de confrontatie aangaat geeft dat je een goed gevoel, je voelt je sterker en soms wordt de band met de ander beter.

De eerste lezing heeft voor mij iets bijzonders en maar eerst maak ik even een ander uitstapje. Acht weken geleden stierf mijn neef Mark, darmkanker, 48 jaar. In de drie jaar dat hij ziek was stuurde hij mensen berichtjes over hoe hij zijn ziekte beleefde en hoe hij zijn leven leefde. Hij maakte zelfs twee podcasts, interviews met hem die je kunt beluisteren. De eerste ging over hoe leuk het is om je eigen uitvaart te regelen, teksten, muziek, ik mocht erbij zijn, zijn begrafenis, zorgvuldig uitgekozen met een traan en veel gelach.

De tweede podcast ging erover wat het met je doet als je de diagnose kanker krijgt.

Weet je, zei hij, ik zou willen dat iedereen even die diagnose krijgt en dan te horen krijgt, sorry het was een foutje, je hebt geen kanker. Het is een cliché maar je gaat intenser leven, hebt meer diepgaande gesprekken met je naasten, met je broer, met je ouders. Wat is belangrijk maar ook wat ging er goed en wat ging er fout. Dat geeft een band die verder rijkt dan de dood.

Terug naar Sierra Leone. Het verhaal van Lamin. Na de dood van zijn vader komen familieleden bij elkaar om samen te rouwen, te bidden en te eten maar er wordt ook gesproken over onrecht dat elkaar en de overledene is aangedaan. Dat gebeurt niet in een keer, nee drie komt de familie bij elkaar, het gaat in etappes. Na afloop gaat iedereen in harmonie uit elkaar. Hoe mooi is dat.

Maar het kan ook anders lopen. In januari waren we in Sierra Leone. en een avond kwamen we in gesprek met een aantal jonge meisjes. Ze vertelden dat er verhalen de ronde gingen dat een van de oudere jongens uit onze groep, hij geeft les op een middelbare school, meisjes zijn telefoonnummer geeft om na school met hen af te spreken. Verdachte situatie, meteen gingen bij mij de alarmbellen rinkelen. Het is daar niet ongewoon dat meisjes in ruil voor seks met leraren goede punten krijgen. Mijn eerste reactie was, dan moet hij uit de groep, dit kan echt niet, we werken met kwetsbare meisjes. Van de andere kant kende ik de jongeman al jaren en had nooit iets kwaads in hem gezien. Maar dat zegt niet alles. Ik wilde met hem praten maar ook met meisjes die bij hem waren geweest.

Nee zei Finah, een jonge vrouw van 24 die ook vanaf het begin bij de groep was. Dat is mijn taak, ik ga met hem praten, van zuster tot broeder en als er echt iets

is gebeurd zal hij mij dat zeker vertellen. Dat heeft Finah gedaan, ze heeft ook met studenten gesproken en kon niemand vinden die was misbruikt. De jongeman bleek onschuldig en gaf bijlessen. Hij is nog steeds erg ontdaan van wat er is gebeurd.

Laten we de moed hebben om in gesprek te gaan en te blijven met elkaar over onrecht dat ons of anderen is aangedaan. Niet alleen aan het einde van het leven, maar vandaag, morgen, iedere dag. met te beginnen onder vier ogen.